

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FRIT DANMARK

3. Aarg. Nr. 11

Udgivet af en Kreds af Danske

Marts 1945

Frit Danmark og Fremtiden.

I Besættelsens tunge Aar er der vokset et Samarbejde frem, der har været af afgørende Betydning for det danske Folks Kamp mod de tyske Undertrykkere og dermed af skelsættende Betydning for Danmarks Fremtid. Persover fra alle Lag af Befolkningen har indset, at til Løsning af de store nationale Opgaver er et intenst og tillidsfuldt Samarbejde nødvendigt. Dette Samarbejde har staaet sin Prøve. Kampen mod Besættelsesmagten er blevet en Kamp for hele det danske Folk. Vi staar nu midt i denne Kamps sidste, mest brutale Fase, og ingen tysk Provokation — den være nok saa meningsløs, nok saa nedrig — kan slaa Revner i denne Enighed. Øjeblikkets vigtigste Opgave er en fortsat, koncentreret Kamp, der kræver den fulde Indsats af alle danske.

Men vi ser nu Krigens Afslutning nærme sig saa stærkt, at Spørgsmaalet om at vinde Freden snart kan blive aktuelt. »Hvis vi vil vinde Freden, maa vi forberede den under Krigens«, var Frihedsraadets Motto paa den for Frihedsbevægelsens grundlæggende Pjece »Naar Danmark atter er frit«. At vinde Freden er fra at være et Fata Morgana ved at blive en Virkelighed, som vi vel ikke kan realisere endnu, men som vi har Pligt til at gøre det grundlæggende Arbejde for.

FRIT DANMARK har lige fra sin Grundlæggelse været Udtryk for et bredt folkeligt Samarbejde paa tværs af alle Lag og alle Partiskel. Dets Opgave har fra Begyndelsen været ikke blot at samle det danske Folk til Kampen mod Tyskerne, men ogsaa til Kamp for Fremtidens Danmark, for Demokratiet i Danmark. Det er derfor en naturlig Konsekvens, at FRIT DANMARK fortsætter at udkomme som et Ugeblad efter Befrielsen og viderefører sit Arbejde.

Uden den frie, illegale Presses Arbejde i Besættelsestiden havde det næppe været mulig, hos Flertallet af det danske Folk at skabe den Forstaaelse af Krigens Problemer, der har været den nødvendige Forudsætning for en virksomhedsfuld Gennemførelse af selve den aktive Modstand. Men det opnaaede Resultat forpligter den frie Presse til at fortsætte sin Virksomhed, til de elementære Krav, man i Enighed har kæmpet for, er ført ud i Livet. Den partipolitiske Presse, der i Krigens Aar, blandt andet paa Grund af den stærke Censur, har staaet udenfor Frihedsbevægelsens Kamp, kan ikke altid forventes at være det rette Forum eller de rette Indledere til Fremtidens Diskussioner.

FRIT DANMARK skal være et Blad, hvor Tidens Problemer — paa tværs af Partiskel — kan drøftes og konstateres i Frihedsbevægelsens Aand og til Fremme af Demokratiet i Danmark. Det skal være et frit Forum, hvor Enigheden om de fælles Maal ikke forhindrer en saglig Drøftelse af de Spørgsmaal, hvorom der maatte herske Uenighed. Erfaringerne fra de Lande, der allerede er befriede, viser tydeligt, at de Politikere, som har holdt sig udenfor den aktive Kamp paa Hjemmefronten, oftest ikke har den rette Føling med Aanden i Frihedsbevægelsen og derfor mangler de rette Forudsætninger til at præge Overgangstiden. Det vil her være den frie Presses Opgave at være Modstandsbevægelsens altid vaagne Samvittighed, at inspirere Politikere og holde Interessen fangen ved de Problemer, der er af afgørende Betydning for Demokratiets Fremtid i Danmark.

FRIT DANMARK har allerede bragt en Række Artikler om Efterkrigstidens Problemer, saaledes om den første Regering, om Afstraffelsen af Landsforræderne, om Dødsstraffen, om Konfiskation af Værnemagertjenester. Men Diskussionen om disse Forhold — ligesom om de øvrige Krav fra Frihedsraadets Pjece »Naar Danmark atter er frit« — vil ikke høre op, før Bestemmelserne er ført ud i Livet. Disse Problemer, ligesom de meget betydningsfulde Spørgsmaal om Danmarks fremtidige Udenrigspolitik, dets Militærordning, den solide Sikring af det politiske Demokrati

samt hele det store Spørgsmaal, der hurtigt melder sig, om en Videreudvikling af Landets økonomiske og sociale Liv paa demokratisk Grundlag til Sikring af Arbejde og rimelige Kaar til hele den danske Befolkning — alle disse Spørgsmaal vil være Forhold, til hvis Løsning det vil være af afgørende Betydning, at det Samarbejde, der er opstaaet og modnet i Frihedsbevægelsen, kan yde en positiv Indsats. FRIT DANMARK er klar over Opgavens Betydning og vil yde sin Indsats herfor.

Der vendes Blad i Danmarks udenrigspolitiske Historie.

De Farer, der gennem Aarhundrederne har truet Danmark, har kredset over Østersøen. Og det var blandt Østersølandene Tyskland, der antastede, vort Territorium og vor Selvstændighed, derimod aldrig Rusland, der mere end een Gang er traadt i Skranken for os. Naar vi nu paa ny skal afstikke en udenrigspolitisk Kurs, er det atter Østersøen, Blikket vendes mod. Vesterhavet er stadig af afgørende Betydning for os, men det er ikke ved dets Kyster, den fundamentale Forandring er sket.

Taget Stade har vi for saa vidt allerede. Vi er klar over, at Sovjetunionens Indsats i Krigens var den nødvendige Forudsætning for vort Lands Befrielse og fortsatte Selvstændighed. I vide Kredse er der et stærkt Ønske om nøjere Kendskab til Sovjetsamfundets Struktur og Drivkræfter, og der hersker almindelig Respekt og Beundring for Russernes Præstationer. Det kæmpende Danmark har med Th. Døssings Sendelse som Gesandt givet Udtryk for denne Holdning.

En nøjere Drøftelse af de bestemte Forhold, hvorunder dansk Udenrigspolitik kommer til at virke, er imidlertid tiltrængt, og nogle af disse Forhold kan fastslås allerede nu.

1) Alt, hvad der foreligger fra de af Sovjettropper besatte Lande, tyder paa, at Sovjetunionen ikke agter at blande sig i andre Nationers indre Forhold. Alle de tre Stormagter har gennem Krim-Deklarationen paa ny understreget deres Vilje til at sikre Folkenes fulde Ret til at afgøre deres egne Sager. Naar enkelte Kredse endnu er modvilligt stemt overfor Sovjetunionen, beror det for en Del paa manglende Kendskab til Sovjetforholdene, og det er derfor en paa trængende Opgave at sørge for en lige saa omhyggelig Oplysning om Rusland som om andre Lande.

Denne all round Oplysning er det Skolernes, Pressens, Radioens og Forlagenes Sag at varetage. Men der er vigtige specielle Felter i Videnskab, Teknik og Økonomi, hvor Sovjetunionen kan yde os Tjenester (og vi forhaabentlig gøre Gengæld). I Øjeblikket er Russernes Krigskunst og Vaabentechnik iøjnefaldende, og danske Militærfolk vil sikkert i Fremtiden, naar Danmark inden for internationale Rammer skal have en effektiv Hær, hente nye Impulser derovre fra. Det samme gør sig gældende paa en lang Række civile Omraader. Det danske Gesandtskab i Moskva bør i Fremtiden blive en af vore store Repræsentationer, hvor dansk Landbrug, Industri, Handel og Kultur kan pleje sine Interesser.

2) Sovjetunionen er blevet den eneste Stormagt ved Østersøen. Tysklands brutale Magtstræb bliver knust en Gang for alle. Endnu efter den første Verdenskrig var vor Udenrigspolitik betinget af Frygten for Tyskland. Med denne Svaghed fra dansk Side er det forbi. For saa vidt Churchills, Stalins og Roosevelts Planer for en ny, fredelig Verden kronet med Held — og med Folkenes varme Støtte er der omsider al Udsigt til en saadan Verden — er Frygten elimineret af Udenrigspolitikken. Dette er en Grundtanke i Krim-Deklarationen, hvor det bl. a. hedder: »Ved denne Erklæring bekræfter vi paa ny... vor Beslutning om i Samvirken med andre fredselskende Nationer at skabe en Ret-

tens Verdensorden, viet Fred, Sikkerhed, Frihed og Menneskehedens almindelige Velfærd. I Østersøen er Sovjetunionen nu den Magt, der kan forpurre ethvert Attentat paa det fredelige Samliv, og Danmark maa gennem sin Medvirken i den internationale Fredsorganisation yde Støtte hertil.

3) Sovjetunionen er et Land i stærk Fremgang, med fuld Beskæftigelse af al Arbejdskraft og Evne til at indpasse ny Produktion og nye Behov i en planmæssig Udvikling. Noget russisk Efterkrigs-krise ventes ikke af Økonomer heller ikke uden for Sovjetunionen. De Lande, der faar et Marked i Sovjetunionen, kan derfor regne med stabile Afsætningsmuligheder. Sovjetunionen raader over fortrinlige Østersøhavne og er besluttet paa at udnytte Samkvemmet med andre Nationer til Udvidelse af sit Produktionsapparat og sine Borgeres Forbrug. Danmark maa fra første Færd bestræbe sig paa at faa Del i Sovjetlandets Udenrigshandel. »Rigabaade« skulde gerne blive et gængs Ord i dansk Sprog. Det er ganske vist for tidligt at spaa om, hvilke Varer Sovjetunionen kan tænkes at købe her, men Th. Døssing har allerede i et Interview peget paa Landbrugets Kvalitetsvarer, Racekvæg og Skibsbygning.

Frihedsbevægelsen har skaffet Danmark megen goodwill i Sovjetunionen som i andre blandt de forenede Nationer. Opretholder vi denne goodwill i vor Udenrigspolitik, kan det blive Indledningen til en helt ny Æra for os, hvor Danmarks Historie ikke som før bliver bestemt af Tryk udefra, men bliver til i fredelig og udbytterig Samvirken med andre, deriblandt Sovjetunionen.

Krim-Konferencen om det befriede Europa.

Pladshensyn forbyder at gengive hele Krim-Deklarationen, hvis Grundtanker gennem Avisreferater og Radiokommentarer ogsaa kan forudsættes bekendt. Vi aftrykker her et Referat af to Afsnit:

Erklæring om det befriede Europa. Den under Fo-handlingerne udarbejdede Erklæring om det befriede Europa tyder:

Formanden for Folkekommissærernes Raad i Sovjetunionen, Stalin, Storbritanniens Premierminister, Churchill, og U.S.A.s Præsident, Roosevelt, har afholdt Raadslagning i deres Landes Folks fælles Interesse og i det befriede Europas Interesse. De er blevet enige om i Fortsættelse af deres tre Landes fælles Politik at yde de befriede Folk i Europa og Folkene i de tidligere Nazi-Vasallande Hjælp til Løsningen af deres paatrængende økonomiske, politiske og kulturelle Problemer under den Overgangsperiode, hvor Ubestændighed maatte raade i det befriede Europa. for paa demokratisk Grundlag at skabe Ro og Orden i Europa og genopbygge et nationalt økonomisk Liv. Maalet skal naas ved Midler, som giver de befriede Folk Mulighed for at udlette de sidste Spor af Nazisme og Fascisme og skabe demokratiske Institutioner efter eget Valg. Dette er en af Grundsætningerne i Atlanterhavsdeklarationen, at alle Folk har Ret til at vælge den Regeringsform, under hvilken de vil leve. Suveræne Rettigheder og Selvregering skal genskabes for de Folk, som gennem Angribnationernes Handlinger mistede disse Rettigheder. For at fremme de Betingelser, under hvilke de befriede Folk kan udøve disse Rettigheder, vil de tre Magters Regeringer yde Hjælp til ethvert befriet Folk i Europa og enhver tidligere Akse-Vasalstat, hvor Omstændighederne efter deres Anskuelse kræver det af Hensyn til:

a. Skabelse af fredelige Tilstande, b. Gennemførelse af specielle Foranstaltninger til Lindring af Nøden, c. Skabelse af provisoriske Regeringsmyndigheder, i hvilke alle demokratiske Elementer i Befolkningen paa bredt Grundlag er repræsenteret, og som forpligter sig til snarest muligt paa Grundlag af frie Valg at danne en Regering, som svarer til Folkets Vilje, d. Støtte — om nødvendigt — til Afholdelse af saadanne frie Valg.

De tre Magters Regeringer vil træde i Forbindelse med andre blandt De forenede Nationer og med provisoriske Magtorganer og Regeringer i Europa, hvor deres Interesser er umiddelbart berørt. Hvis Situationen i en af de befriede Stater eller i et tidligere Akse-Vasalland i Europa efter de tre Regeringers Anskuelse gør en saadan Fremgangsmaade nødvendig, vil de tre Regeringer ufortøvet konsultere hin-

anden om de Forholdsregler, der skal træffes i Overensstemmelse med de i denne Erklæring overtagne Forpligtelser.

Ved denne Erklæring bekræfter vi paany vor Tro paa Atlanterhavserklæringens Principper, vor Fastholden ved de i De forenede Nationers Erklæring overtagne Forpligtelser og vor Beslutning om i Samvirken med andre fredelskende Nationer at skabe en Rettens Verdensorden, viet Fred, Sikkerhed, Frihed og Menneskehedens almindelige Velfærd.

De tre Magter afgiver denne Erklæring i det Haab, at den franske Republiks provisoriske Regering vil slutte sig til den.

Enighed i Fred som i Krig. Vore Samtaler paa Krim har paany bekræftet vor fælles Beslutning om under den kommende Fred at opretholde og forstærke den Enighed i Maalsætning og Handling, som i Krigens Tid muliggjorde og sikrede De forenede Nationers Sejr. Vi tror, at denne Enighed er en hellig Pligt for vore Regeringer overfor vore Folk og Folkene i hele Verden. Kun naar vi fortsætter og udbygger Samarbejdet og Forstaaelsen mellem vore tre Folk og mellem alle fredelskende Nationer kan Menneskehedens højeste Maal virkeliggøres: en sikker og varig Fred, som med Atlanterhavserklæringens Ord giver Garanti for, at alle Mennesker i alle Lande kan leve deres hele Liv fri for Frygt og Nød.

Vi er overbevist om, at Skabelsen af en international Organisation byder en Lejlighed som aldrig før til i de kommende Aar at oprette en saadan Fred.

Churchill om Løsningen af det polske Problem.

Et af de vigtigste europæiske Problemer, som blev løst ved Krim-Konferencen, var Spørgsmaalet om Polens fremtidige Grænser. Vi bringer her nogle Afsnit af Churchills store Tale i Underhuset den 27. Februar om dette Spørgsmaal. Herom sagde Churchill:

»Det polske Spørgsmaal var blevet opdelt i 2 Hovedproblemer. 1) Polens Grænser. 2) Polens Frihed. Huset er fuldstændig klar over fra sine tidligere Taler — at Polens Frihed, Uafhængighed, Integritet og Suverænitæt altid har forekommet den britiske Regering mere vigtigt end Polens Grænser. Efter min Mening maa Oprettelsen af et frit og uafhængigt Polen — et Sted, hvor der er godt at leve og virke — gaa langt forud for Grænsetrækningen, selvom saa Grænserne maa flyttes længere vestpaa. Det russiske Krav blev først fremsat i November i 1943 i Teheran og er ikke blevet ændret siden fra Kravet om Curzon-Linien, og Rusland har altid ønsket, at der skulde ydes Polen en rigelig Kompensation ved Inddragelse af tysk Territorium i Nord og Vest. Jeg har altid syntes, at det russiske Krav er retfærdigt og rimeligt. Naar jeg understøtter dette russiske Krav, saa er det ikke, fordi der øves Pres imod mig, men det er, fordi jeg synes, det er den mest retfærdige Fordeling af Territorier overfor begge disse Lande, hvis Historie har været saa blandet. Curzon-Linien blev trukket i 1919, paa et Tidspunkt, da Polen kun havde faa Venner blandt de allierede. Men de allierede prøvede at finde ud af, hvad der var en retfærdig og rimelig Linie, og den daværende britiske Regering bifaldt den, inklusive Lwow udenfor Polen. Jeg kan ikke se, at vi ikke skulde betragte dette som et billigt og rimeligt Forslag.«

Efter en Omtale af det gamle Ruslands Vestgrænser og den uvurderlige Hjælp, Sovjetunionen har ydet Polen, fortsatte Churchill: »Naar jeg støtter det russiske Krav om en Curzon-Linie, saa sker dette ud fra den Retfærdighedsfølelse, der ligger til Grund for de tre allierede Stormagters Beslutning, der blandt andet gaar ud paa, at Polen skal have vide Omraader i Nord som i Vest. I Nord vil det i Stedet for den prekære Korridor faa den store By Danzig og store Omraader Vest og Syd for Königsberg og en lang Kyststrækning langs Østersøen, i Vest vil det faa den vigtige Provins Øvreslesien og andre Omraader Øst for Oder, som man paa Fredskonferencen vil kunne opnaa Enighed om at tage fra Tyskland, efter at en polsk Regering er blevet raadspurgt herom.«

»Krim-Konferencen vil ikke paatvinge Polen uretfærdige Grænser. Beslutningerne er truffet paa bred Basis af de tre allierede Magter ud fra deres Ønske om at se et stærkt, frit, uafhængigt Polen oprettet og i Overensstemmelse med

Polakkernes eget Ønske. En polsk Regering, der kan anerkendes af hele det polske Folk, vil blive nedsat i Polen — dette vil for første Gang være muligt nu, da praktisk talt hele Landet er blevet befriet af den russiske Armee. Saa snart de polske Forhold er blevet ordnet, skal Polakkerne have Lov at være Herrer i deres eget Hus. Og de skal være frie, som vi er det i U.S.A., Storbritannien og Frankrig. — Og der skal ikke være nogen Diskussion om deres Suverænitet og Integritet, eller om hvorvidt det skal være et Protektorat under Rusland. Marskal Stalin, og Sovjetunionen har afgivet det alvorlige Løfte, at Polens Suverænitet skal opretholdes, og denne Beslutning er tiltraadt af baade U.S.A. og Storbritannien, og ogsaa her vil Foreningen af forenede Nationer være ansvarlig.*

Efter en Kritik af den polske London-Regerings Usmidighed fortsatte Premierministeren: »Det Indtryk, som jeg tog med hjem fra Jalta, var, at Marskal Stalin og de andre russiske Ledere ønsker at leve i ærefuld Fred og venskabelige Forhold til de vestlige Demokratier. Jeg er overbevist om, at deres Ord staar til Troende. (Bifald) — Ingen anden Regering holder sig mere til sine Forpligtelser end den russiske Sovjetregering. Jeg vil her se bort fra Ruslands Redebonhed, men det er ganske indlysende, at dette vedrører hele Verdens Fremtid. Hvis der skulde opstaa Uenighed mellem de vestlige Demokratier og det russiske Folk, hvis alle Verdensorganisationer blev opløst, saa vilde hele Menneskeheden gaa til Grunde.«

Churchills Underhustale sluttede med disse Ord: »Under hele Krigens Forløb har jeg ikke paa noget Tidspunkt næret en saa dyb Ansvarsfølelse, som jeg nærer nu, og som jeg nærer i Jalta under Mødet der. Det Baand, der binder de tre Stormagter sammen, og de Afhængighedsbaand der knytter os sammen, er blevet styrket. U.S.A. er gaaet kraftig og som et fast Led ind i Europas Liv, Genopbygning og Redning. Vi har alle tre givet os i Lag med vidtrækkende Opgaver, der paa en Gang er gennemførlige og tolerante. Enige er vi i Besiddelse af en uimodstaaelig Magt, ved Hjælp af hvilken vi kan føre Verden frem til Frihed, Velstand og Lykke. Jeg er overbevist om, at Menneskeheden nu faar en mere fair Chance, end den nogensinde før har haft. Lyset brænder nu mere klart og skinner mere straalende end tidligere.«

Hjælp Ofrene indenfor Frihedsbevægelsen!

De tyske Massearrestationer, Henrettelser og Nedskydninger er i den senere Tid tiltaget i uhyggelig Grad, og Spørgsmaalet om, hvorledes vi støtter dens Ofre — de, der er gaaet under Jorden og de henrettede og arresteredes Familier — bliver stadig mere paatrængende.

Naar dette Spørgsmaal rejses, bører man af og til Udtalelser som »Frihedsbevægelsen sørger for dem« — »Frihedsbevægelsen disponerer over rigelige Midler til saadanne Formaal« — »Frihedsbevægelsen faar Penge fra England til at klare alle Udgifter«

Det bør derfor slaas fast, at Frihedsbevægelsen naturligvis af al Magt søger at støtte disse Mennesker, men at man langt fra er i Stand til at yde alle Støtte, der gaar ud over det strengest nødvendige. Som det fremgaar af Frihedsraadets Opraab af 24. Februar har Frihedsbevægelsen gennem frivillige Bidrag modtaget saa store Midler, at der har været tilstrækkeligt til selve den aktive Kamp, men det har ofte knebet, og det kniber nu mere end nogensinde, med at yde Hjælp til de talrige Familier, hvis Kaar er forringet, fordi de har mistet en Forsørger. Og det bør endelig slaas fast, at Frihedsbevægelsens Penge ikke kommer fra England, men gennem frivillige Bidrag fra danske Mænd og Kvinder.

Derfor kan ingen skubbe Problemet fra sig, vi maa alle være rede til at hjælpe, ikke mindst, naar der er Brug for Hjælp i ens egen Kreds. Venner træder naturligt til og hjælper, Familie ligesaa, Arbejdskammerater og Kolleger bør træde hjælpende til, ligesom den Virksomhed, hvor den paagældende har været ansat. Kan en enkelt ikke yde Støtte alene, saa del Udgifterne!

Det er et af Frihedsbevægelsens Efterkrigsmaal at faa vedtaget en Lov om Understøttelse til de Efterladte og Erstatning til dem, der har lidt Tab paa Grund af tyske Over-

greb. Men indtil denne Lov kan træde i Kraft, eller indtil vore Landsmænd slipper ud af Fængsler og Koncentrationslejre, indtil de vender hjem fra Landflygtighed eller igen uden Frygt for Gestapo-Besøg kan gaa ind i deres Virksomhed, indtil da er der Brug for Hjælp.

Det er ikke »nogle andres« Sag at hjælpe Besættelsestidens Ofre — det er Deres og vores fælles Opgave. Den økonomiske Støtte maa vi alle kunne være med til at yde dem, der kæmpede for vor fælles Sag: Vor og vore Børns Fremtid i et frit Danmark!

Den internationale Fagforenings-Konference i London.

Der har i Februar Maaned været afholdt en international Fagforenings-Konference i London med det Hovedformaal at danne en virkelig Fagforenings-Internationale, omfattende de faglige Landsorganisationer i alle demokratiske Lande. Der var fremmødt Repræsentanter fra alle Verdens frie Lande, som ialt repræsenterede ca. 50 Mill. fagorganiserede Arbejdere. Da der tilsyneladende ikke var gjort Bestræbelser fra De samvirkende Fagforbund i Danmark for at blive repræsenteret, udvirkede det danske Raad i London, at en Medarbejder, Leif Gundel, fik Ret til at overvære og referere Konferencen.

Fra alle Sider gaves Udtryk for et stærkt Ønske om Skrinlæggelse af Fortidens politiske Splittelse af Arbejderbevægelsen, og dette manifesterede sig i Vedtagelsen af at danne en ny faglig Internationale med Sæde i Paris. Til at forberede Love og Statutter nedsattes et Udvalg paa 45 Medlemmer, inkl. Sekretariatet for den hidtidige Internationale. Endvidere skulde dette Udvalg forberede en Henvendelse til de Allierede om at blive repræsenteret ved Fredskonferencen i San Francisco den 25. April.

Et af de Emner, der drøftedes, var international Gennemførelse af 40 Timers Arbejdsuge, og her udtalte Konferencen, at denne ønskedes indført uden Tab af Arbejdsfortjeneste, men dette maatte ikke føre til Produktionsindskrænkning, da Arbejderne folte deres Ansvar som Producenter og ønskede hurtigst muligt at opbygge den fremtidige internationale Velstand.

I en enstemmig Udtalelse opfordrede Konferencen alle Verdens Arbejdere til en forstærket produktiv Indsats for derigennem at yde deres Medvirken til en hurtig og effektiv Nedkæmpelse af Nazismen og Fascismen.

Den danske Fagbevægelses førende Mænd gør sikkert vel i at lytte til denne stærke Røst om Enighed og Samdrægtighed. Det kan kun hilses med Tilfredshed, at denne i allerhøjeste Grad kompetente Forsamling har taget Initiativet til at føre de kraftigt udtalte Ønsker om Enhed, der næres af Alverdens organiserede Arbejdere, ud i Livet. Det er Enighed og Sammenhold, der nu er Brug for, saavel nationalt som internationalt. Udtalelsen om forøget produktiv Indsats til Fremme af en hurtig Nedkæmpelse af Demokratiets Fjender kan ligeledes modtages med dyb Tilfredshed. Her kan danske Arbejdere ogsaa øve en betydelig Indsats, omend ganske vist i omvendt Orden. Danske Arbejdere kan forstærke den allerede betydelige Sabotage af den tyske Produktion ved at arbejde endnu daarligere og endnu mere langsomt og om muligt ved Ødelæggelse af det færdige Produkt. Herved kan øves en betydelig Medvirken til Krigens Afkortelse og dermed en Fremskyndelse af vort Lands Befrielse.

Har Tyskerne ændret Syn paa Sabotage og Stikkermord?

Vi har tidligere i »Frit Danmark« (Novbr. 1944) beskæftiget os med de nazistiske Planer om at føre Partisanekrig i et besat Tyskland. Det vil sikkert interessere vore Læsere at se en autoritativ tysk Bedømmelse af Sabotage og Stikkerlikvidationer i det af de Allierede besatte tyske Omraader. Det vil ses, at den afviger noget fra den Vurdering, som Tyskerne anlægger paa de tilsvarende Foreteelser i det af Tyskland besatte Danmark. Artiklen, som her aftrykkes i Oversættelse, stod at læse i »Kölnische Zeitung« den 19. Januar 1945 under Overskriften: »Sabotagebølgen bag Düren

og Jülich. — Forstyrrelsesaktioner mod Tilførselsvejene.
 »Efter talrige indløbne Meldinger har den tysksiniede Befolkning under den allierede Besættelse i de sidste Uger sat sig mere og mere til Modværge og ved Hjælp af tiltagende Sabotage tilføjet Amerikanernes Militæraktioner mange Skader. Den tyske Eifeloffensiv har særlig støttet Befolkningen ligesom Hævnorganisationens Arbejde, der, som flere Gange meddelt, allerede har likvideret en Række Landsforrædere. Disse og andre Faktorer har opflammet Befolkningen til endnu mere end tidligere at gøre Amerikanerne Opholdet paa tysk Jord ulideligt. Fjendens Efterretningsapparat blev næsten daglig forstyrret ved Overklipping af Telefonledningerne paa de iorskelligste Steder, saa de fjendtlige Patruljer stadig maa være paa Farten. De vigtigste Tilførselsveje tilstrøs med Søm, saa den fjendtlige Trafik stadig lider under Forsinkelse paa Grund af Punkteringer. Ifølge andre Meldinger finder Fjendens Køretøjer hyppigt Vejspærringer bestaaende af udspændte Staaltraade, Træstammer og Klippeblokke. I Wurmområdet har Modstanderen maattet indføre forstærket Jernbanebeskyttelse, fordi Sabotagetilfældene mod Baneanlæggene og Ødelæggelsen af Signalapparater tiltog. Det amerikanske Militærgendarmeri har arresteret en Række tyske Mænd og Kvinder, uden dog at kunne bevise, at nogen af dem har begaaet nogen Forseelse. Det drejer sig altsaa i disse Tilfælde om Repressalier. Her maa dog ogsaa nogle slette Elementers Angivelser have spillet en Rolle. Det er klart, at disse før eller senere vil faa en dødelig Huskekage.

Anglo-Amerikanerne har i den sidste Tid mere og mere indsat sorte Patruljer, som paa den mest skamløse Maade udfører Kropsvisitationer paa de vejfarende. Særlig bliver Kvinder og unge Piger undersøgt og generet af de farvede paa den skændigste Maade.

Af allierede Militærretter er der i de sidste to Uger blevet afsagt mere end 60 Domme for ligegyldige Forseelser for at holde den tyske Civilbefolkning undertrykt ved haarde Straffe . . .

Vi nikker genkendende til et og andet i Billedet, men kan dog betro »Kölnische Zeitung«, at Sabotagen andre Steder, bl. a. i Norge og Danmark, bekæmpes med ganske anderledes djævelske Midler, Mordbrand, Henrettelser, Nedskydning af fredelige Borgere, Terrorødelæggelser og Sprængninger af Persontog, fulde af sagesløse Civilpersoner. Men vi anbefaler Hr. Pancke at sætte sig ind i Artiklens Grundsynspunkter.

»FRIT DANMARK«s Maanedskronik:

Kampen og dens Ofre.

Den danske Modstandsbevægelse kan med Stolthed se tilbage paa Februar Maaned. Ingensinde før i Krigens Historie har der været en saa gennemgribende og vel organiseret Jernbanesabotage, som uophørligt — baade i Jylland, paa Fyn og paa Sjælland — har voldt endog meget betydelige Afbræk i de tyske Planer. Ikke blot har Sabotørerne ved at sprænge Skinner og Skiftespor forsinket tyske Værnemagtstransporter i Dagevis, men i talrige Tilfælde har der været Tale om direkte Afsporinger af tyske Troppes og Ammunitionstogs, hvorved Vogne er væltet, Lokomotiver ødelagt og Værnemagts gods gaaet op i Luer. Og nu er samtidig det Tidspunkt kommet, hvor hver eneste Sprængning af Skinner eller Skiftespor kan betyde en Katastrofe for de tyske Transporter, fordi alt Reservemateriellet er opbrugt og flere af de Virksomheder, der fremstillede Delene, sat ud af Funktion. Ogsaa mod andre af Værnemagts transportmidler, Flyvemaskiner, Skibe og Biler, har der i Maanedens Løb været rettet Sabotage, og som i tidligere Maaneder har en Række Værnemagtervirksomheder Landet over været udsat for vellykket Sabotage. Kampen mod Stikkerne har ubønhørligt været ført videre, og talrige af de værste og farligste Stikkere er skudt af Frihedsbevægelsens Folk. Særlig bemærkelsesværdig er Udryddelsen af den nazistiske Terror- og Stikkergruppe,

»Svend Staahl-Gruppen« der leledes af den tidligere Politibetjent Poul Nielsen og Restauratør Henning Walthing, som nu begge er dræbt efter at have aflagt detaillieret Tilstaaelse for deres Forbrydelser.

Gestapos Kamp mod Frihedsbevægelsen er for længst blevet til en Kamp mod hele det danske Folk, og Gang paa Gang overgaar Tyskerne deres egne Rekorder i Raahed og Brutalitet. Hvo er nu det eneraadende Landsforræderkorps, idet ogsaa Sommerkorpset er optaget deri. Daglig dræbes og saares sagesløse danskere af disse Forrædere, der opfører sig værre end gale Hunde. Arrestationer og Deportationer har fortsat i stige Grad, Tyskerne tror aabenbart stadig, at det vil lykkes dem at kue det danske Folk. I Slutningen af Februar gik der en ny Terrorbølge over Landet: Blod, Brand, Mord og Ødelæggelser i et Format, som vi ikke hidtil havde kendt det. Havnedirektør Laub, Forstander Gille, Adjunkt Hjortø, de 4 Odenselæger, Konsul Christgau, Løjtnant Tang, Forstander Steffensen Johansen, Købmand Kaj Schmidt — det er nogle af de gode danskere, som de nazistiske Morderbander i Februar Maaned har myrdet. De tyske Terrorødelæggelser i Odense, Aarhus, Silkeborg, Grenaa og Randers og det kyniske Attentat paa Eksprestoget ved Hobro — en Gentagelse af Attentatet den 6. Okt. i Fjor — hvorved talrige Menneskeliv er gaaet tabt, mens endnu flere er saaret, og mange staar uden Hus og Hjem, alt dette er Udtryk for den nazistiske Moral og Relfærdighedsfølelse. Allerede længe har Tyskerne prøktiseret Gidselsystemet i Danmark, men vi er nu kommet dertil, at hele Danmark er blevet gjort til Gidsel, som Tyskerne hævner sig paa, fordi de lider Nederlag paa Krigsfronterne.

Og som en blodig Afslutning paa Februar Maaned, der har kostet Danmark saa mange Ofre, kommer Meddelelsen om, at Tyskerne paa den næstsidste Dag i Maaned har henrettet 10 danske Patrioter: Erik Crone, Einar Aksel Larsen, Svend Glendau, Karl Gustav Stricker, Poul Madsen, Karl Børge Sørensen, Preben Richard Christensen, Andreas Bronislaw Wadokoloff Nielsen, Preben Gylche og Harald Christensen. Det var unge Mennesker al esammen — fra 18 til 29 Aar — som har ydet en værdifuld Indsats i den aktive Frihedskamp. Deres Minde vil leve iblandt os — de har givet deres Liv for Danmarks Frihed.

Samtidig med den uhyggeligt forstærkede Ødelæggelses- og Tilintetgørelseskampagne mod hele det danske Folk er Danmark i Færd med at blive oversvømmet med tyske Flygtninge fra de østtyske Områder og saarede tyske Soldater, som skal plejes og passes her i Landet. Ved den dansk-tyske Grænse mødes to Transporter: danske politiske Fanger, som deporteres til en uvis Skæbne i tyske Koncentrationslejre, og tyske saarede og flygtede, som venter at finde Husly og en venlig Modtagelse i Danmark. Men de faar ikke, og de skal ikke have nogen venlig Modtagelse af Danskerna. Her maa ingen lade sig lokke til sentimental Barmhjertighed. Vi har andre Flygtninge, som har Brug for vor Hjælp — de Tusinder af danskere, som Tyskerne har drevet fra Hus og Hjem, og som nu lever som landflygtige hjemme.

Vi glemmer heller ikke de Titusinder, som Tyskerne har drevet i Emigration. Det er vort Lands Flygtninge, og deres Skæbne og Kaar ligger os stærkt paa Sinde, mens de tyske Flygtninge, som nu søger herop og haaber paa Medlidenhed, er uvelkomne og paatvungne Gæster, der strømmer ind over vort Land medbringende alskens legemlige Sygdomme og sjælelig Forgiftning, og de Følelser, som Gestapos stigende Terror har fremkaldt hos os overfor de tyske Undertrykkere, kommer ogsaa til at ramme disse Medlemmer af det tyske Folk, hvor tragiske de enkelte Skæbner end kan være. Det har været glædeligt at erfare, at ogsaa det danske Udenrigsministerium i en Note til Dr. Best har givet Udtryk for disse Synspunkter.

De Tider er forlængst forbi, da Danmark var Lystmorderes fredhellige Kanariefugl, men trods Krigens voksende Tryk og den afsindige tyske Terror mod vort Folk længes vi ikke tilbage til de Tider, hvor vi købte den relative Tryghed paa Bekostning af vor egen Selvagtelse, og med Fortrøstning ser vi nu Fremtiden i Møde, for vi ved, at Tysklands endelige Nederlag snart er en fuldbyrdet Kendsgerning.

Redaktionen er sluttet den 1. Marts.